

ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ І БІЗНЕСІ

Шведун Вікторія Олександрівна

Національний університет цивільного захисту України

applevik@inbox.ru

Анотація. У роботі досліджено особливості впровадження дистанційної освіти у вищих навчальних закладах і бізнес-структурах. Зокрема, проаналізовано сучасні тенденції впровадження дистанційної освіти у вищі навчальні заклади. Виділено ключові аспекти розвитку системи вищої освіти в контексті впровадження технологій дистанційного навчання. Оцінено нинішній стан розробки та реалізації внутрікорпоративних програм дистанційної освіти.

Ключові слова: дистанційна освіта, вищий навчальний заклад, бізнес-структура, технологія, програма.

Актуальність проблеми. Протягом останніх років освітні системи різних країн світу орієнтуються на дистанційну форму навчання. Подібний процес модернізації освіти все більше пов'язаний з реалізацією завдань інформатизації, враховуючи зростаючу роль інформаційних та Інтернет-технологій в сучасному суспільстві та бізнесі. Стратегічним напрямом стає забезпечення інтелектуального розвитку на основі швидкого оновлення знань, а також розвитку навичок ефективного використання інформаційних ресурсів.

Стислий аналіз останніх публікацій за обраною тематикою. Проблеми і перспективи розвитку дистанційної освіти досліджувалися багатьма вченими, серед яких: І. М. Ібрагімов [2], Є. С. Полат [3], М. Танась [4] та ін.

Однак питання впровадження дистанційної освіти у заклади вищої освіти та бізнес-структури досі залишаються недостатньо дослідженими.

Мета та практичне застосування дослідження. Виходячи з актуальності обраної теми дослідження, його метою є дослідження особливостей впровадження дистанційної освіти у вищих навчальних закладах і бізнес-структурах.

Для досягнення поставленої мети в роботі потрібно вирішити такі завдання:

- проаналізувати сучасні тенденції впровадження дистанційної освіти у вищі навчальні заклади;
- виділити ключові аспекти розвитку системи вищої освіти в контексті впровадження технологій дистанційного навчання;
- оцінити нинішній стан розробки та реалізації внутрікорпоративних програм дистанційної освіти.

Основний зміст дослідження. Дистанційну форму навчання визнано пріоритетною у ході реформ освітніх систем, що здійснюються зараз провідними країнами світу – США, Великобританією, Канадою, Німеччиною, Францією тощо. Основним завданням реформування є підготовка необхідних суспільству кадрів в потрібній кількості за мінімальний час і при мінімальних витратах. За оцінками низки навчальних закладів (наприклад, Гарвардського університету та Технічного коледжу Вісконсіна), процес модернізації системи освіти має спиратися, по-перше, на прогнози щодо потреб суспільства у фахівцях різного профілю. По-друге, важливо визначити необхідну кваліфікацію, а також необхідні умови для підготовки фахівців. І, по-третє, реалізація реформ зараз неможлива без активного впровадження нових інформаційних технологій в освітній процес [1].

Відносно розширення і глобалізації освітнього простору в сучасному світі, то доцільно зазначити, що вони здійснюються через розвиток

системи дистанційної освіти. Мова йде про можливість реалізації освітнього процесу в умовах, коли навчаються віддалено від навчальних центрів і використовують для взаємодії сучасні інформаційні і телекомунікаційні технології. Розвиток телекомунікаційних мереж і зниження вартості наданих послуг створюють умови, коли дистанційна освіта стає не лише доступною, але й досить привабливою формою навчання – в першу чергу, для громадян з країн з розвинутою ІТ-інфраструктурою. Вони отримують можливість підвищення рівня загальної і професійної підготовки в досить престижних навчальних закладах, не припиняючи інших видів діяльності. У деяких країнах (наприклад, у Канаді) розвиток систем дистанційної освіти фінансується з регіональних бюджетів, оскільки дана форма навчання є перспективною, в першу чергу, для віддалених від столиць населених пунктів [4].

Відповідно, на сучасному етапі доцільно виділити такі ключові аспекти розвитку світової системи вищої освіти в контексті впровадження технологій дистанційного навчання.

1. Інтеграція: адаптація академічних та адміністративних програми на до програмних продуктів і систем у вищих навчальних закладах. Подібні системи повинні включати веб-сервіси, а також підтримувати роботу в режимі реального часу.

2. Інформатизація: вищі навчальні заклади продовжують інвестувати в інформаційну і комунікаційну інфраструктуру з метою підвищення швидкості роботи мереж і оптимізації дослідної роботи.

3. Open Source і E-Learning: світова система освіти починає орієнтуватися на власну розробку програмних систем, з урахуванням колабораційних і «відкритих» стандартів.

При цьому необхідно відмітити, що загальносвітовий обсяг ринку (як офлайнного так і онлайнного) ІТ-навчання буде у перспективі зростати на 13% на рік.

Крім того, процес інформатизації освіти сьогодні все більше зачіпає сферу бізнесу через високу динаміку розвитку ринку інформаційних технологій і потреби ІТ-спеціалістів відповідати змінам. Як показують дослідження, дистанційне навчання викликає більший інтерес з боку фахівців в сфері електронного бізнесу. Працівники даної сфери, як правило, є найбільш підготовленою до навчання в онлайн-овому середовищі аудиторією. В цілому, все більша кількість компаній починає використовувати можливості мережі Інтернет для підвищення кваліфікації своїх співробітників.

Наприклад, американські компанії самі готові інвестувати кошти у внутрікорпоративні системи дистанційного навчання. Так, наприклад, Sun Health-care Group, що надає медичні послуги, створила власну систему навчання співробітників, які працюють у 614 відділеннях цієї фірми по всьому світу. Таким чином компанія не тільки істотно скоротила свої витрати на навчання, але і підвищила його якість. Аналогічні системи створені також і такими відомими комп'ютерними фірмами, як IBM, Compaq Computer і Hewlett-Packard [2].

Впроваджений портал дистанційного навчання Ford дозволив заощадити \$17 млн. Ford Learning Network об'єднує всі методичні та навчальні матеріали, а також засоби для управління навчанням і тестуванням. В електронній бібліотеці цього ресурсу міститься більше 400 тис. найменувань, у тому числі 1,5 тис. інтерактивних навчальних курсів, 1,9 тис. електронних книг, сотні періодичних видань, а також внутрікорпоративні документи. За допомогою порталу 300 тис. співробітників компанії по всьому світу змогли підвищити свою кваліфікацію і отримують доступ до довідкової інформації.

В результаті впровадження системи дистанційного навчання інформаційного агентства «Рейтер» на базі Oracle iLearning понад 4000 співробітників компанії отримали доступ до навчального порталу.

Основною метою впровадження електронного навчання став перехід до системи «безперервного навчання» [3].

Крім навчання своїх співробітників, низка транснаціональних корпорацій готові виступити меценатами, інвестуючи в загальний професійний ріст ринку дистанційного навчання. Як відомо, корпорація Intel щороку виділяє понад \$100 млн. на підтримку науки та освіти, стимулюючи тим самим підготовку кваліфікованих фахівців для галузі інформаційних технологій і створення нових університетських програм з передовими технологіями.

Висновки та перспективи подальшого застосування дослідження. Таким чином, в результаті проведеного дослідження було отримано такі висновки.

1. Аналіз сучасних тенденцій впровадження дистанційної освіти у вищі навчальні заклади дозволив дійти висновку, що на сучасному етапі спостерігається його активізація враховуючи зручність навчання для представників віддалених від столиць населених пунктів і в умовах розвитку ІТ-технологій.

2. Виділено ключові аспекти розвитку системи вищої освіти в контексті впровадження технологій дистанційного навчання:

- інтеграція освітніх програм вищих навчальних закладів до автоматизованих систем;
- інформатизація – розвиток інформаційно-комунікаційних систем вищих навчальних закладів;
- Open Source і E-Learning – розробка власних платформ вищих навчальних закладів для впровадження дистанційного навчання.

3. Оцінка нинішнього стану розробки та реалізації внутрікорпоративних програм дистанційної освіти уможливила зазначити, що в сучасних умовах бізнес-структури орієнтуються на їх впровадження з

метою скорочення витрат та забезпечення підвищення кваліфікації великої кількості працівників в різних країнах світу.

У цілому, проведені дослідження уможливило зазначити, що в сучасних умовах здійснюється активне впровадження технологій дистанційного навчання як у вищих навчальних закладах, так і у бізнес-структурах, що, в свою чергу, позитивно впливає на економію витрат на навчання та дозволяє залучити до нього людей, що знаходяться на відстані від навчального закладу чи головного управління бізнес-структури.

Література:

1. Десятов Т. М. Дистанційне навчання в системі неперервної професійної освіти // Т. М. Десятов // Педагогіка і психологія. – 2003. – № 1. – С. 75-80.

2. Ибрагимов И. М. Информационные технологии и средства дистанционного обучения : Учебное пособие для студентов высших учебных заведений / И. М. Ибрагимов; Под ред. А. Н. Ковшова. – М. : Издательский центр «Академия», 2005. – 332 с.

3. Танась М. Дистанційна освіта в дидактичній концепції / М. Танась // Вища освіта України. – 2002. – № 1. – С. 79-82.

4. Теория и практика дистанционного обучения : Учебное пособие / Под ред. Е. С. Полат. – М. : Изд. Центр «Академия», 2004. – 148 с.